

[Udenrigsministeren.]

forslag til rigsdagsbeslutning, at den indgåede overenskomst ikke er et særnliggende mellem Danmark og De Forenede Stater, men afsluttes under hensyn til det ansvar, som påhviler de to lande med hensyn til forsvaret af Grønland og den øvrige del af det nordatlantiske traktatområde i medfør af Den nordatlantiske Traktat.

Det fremgår iøvrigt utvetydigt af overenskomsten, at Danmarks suverænitet over Grønland forbliver ubestridt, ja, man kan i sandhed sige, at overenskomsten hviler på dansk suverænitet over Grønland.

Spørgsmålet om forsvaret af Grønland er ikke alene et spørgsmål om forsvaret af denne verdens største ø eller om militært at sikre et vitalt punkt i det atlantiske forsvarssystem, men det er som før sagt et problem, der angår såvel Danmarks som de øvrige Atlantmagters sikkerhed. Som en ganske naturlig følge af Danmarks suverænitet over Grønland påhviler der os et betydeligt ansvar for denne opgaves løsning. Imidlertid stiller jo selve forsvaret af Danmark så store krav til landets forsvarsberedskab og til vor økonomi, at det ville være uforholdsmæssig byrdefuldt for os på egen hånd at afse de tilstrækkelige styrker til Grønlands forsvar — det ville overstige vore kræfter. Den eneste naturlige løsning måtte derfor blive, at Danmark modtager bistand fra andre deltagere i Den nordatlantiske Traktat og i samarbejde — jeg understreger *i samarbejde* — indenfor NATO-organisationen deltager i udbygningen af Grønlands forsvar i det omfang, som vore evner og midler strækker til.

Jeg skal ikke her overfor det høje ting foretage en detailleret gennemgang af overenskomstens enkelte bestemmelser, som jo er udførligt refereret i bemærkningerne til forslaget, men skal nøjes med at fremhæve nogle hovedpunkter.

Hovedbestemmelserne i overenskomsten er artiklerne II og III.

Ifølge artikel II skal der i samarbejde mellem Danmark og De Forenede Stater oprettes visse fælles „forsvarsområder“, idet det fra tid til anden i hvert enkelt tilfælde skal aftales, om ledelsen af sådanne områder skal være dansk eller amerikansk.

I det omfang, disse områder skal stilles under amerikansk ledelse, bliver der givet De Forenede Stater adgang til at træffe en række praktiske foranstaltninger med henblik på at indrette områder til militært brug. Med henblik på varetagelsen af de danske interesser i de amerikansk drevne områder kan der knyttes dansk militær til

den kommanderende amerikanske officers stab, og det er bestemt i traktaten, at den amerikanske chef skal rådføre sig med den ledende danske officer i vedkommende område i alle vigtige sager, hvor danske interesser spiller ind. Tilsvarende bestemmes det, at der kan knyttes amerikansk personel til forsvarsområder under dansk ledelse.

Det fastslås i overenskomsten, at Danmark forbeholder sig ret til at benytte de under amerikansk ledelse henlagte forsvarsområder i forbindelse med Grønlands forsvar og til dér at opføre anlæg og iværksætte foranstaltninger, som ikke er til hinder for De Forenede Staters virksomhed i området. På tilsvarende måde kan De Forenede Stater benytte forsvarsområder under dansk ledelse.

I det omfang, det er gennemførligt, vil forsvarsområder blive stillet til rådighed for andre Atlantmagters skibe, luftfartøjer og væbnede styrker.

Der er foreløbig kun tale om at oprette ganske få fælles forsvarsområder, og de skal indtil videre være under amerikansk ledelse, men der er i overenskomsten åbnet mulighed for, at disse områder senere vil kunne overgå til Danmark eller til fælles forsvarsområder under dansk ledelse, hvis forholdene skulle gøre en sådan overførsel hensigtsmæssig.

Overenskomstens artikel III er en betydningsfuld bestemmelse. Efter den overgår marinestationen i Grønndal til ren dansk drift. Denne station, som blev etableret af De Forenede Stater under den anden verdenskrig, og som siden har været drevet af amerikanerne, vil herefter indgå som et vigtigt led i det danske lokalforsvar af Grønland og vil rimeligvis blive sæde for den danske øverstkommanderende. De Forenede Stater såvel som de øvrige Atlantmagter får adgang til stationen med henblik på forsvaret af Grønland og den øvrige del af det nordatlantiske traktatområde.

Det fastslås udtrykkeligt i overenskomsten, at den oprindelige Grønlandsaftale af 1941 ophører med at have gyldighed, så snart denne nye overenskomst træder i kraft. I overenskomsten bliver der taget tilbørligt hensyn til den stedlige befolknings vel. Det er en sag, som vi naturligvis har lagt megen vægt på fra den danske regerings side. De Forenede Stater forpligter sig således til at drage omsorg for, at deres statsborgere i Grønland udviser tilbørlig respekt for alle love, bestemmelser og sædvaner, som vedrører den stedlige befolkning og Grønlands indre administration. Endvidere vil man fra amerikansk side bestræbe